

गाउँपालिकाको नीति

१. पूर्वाधार विकास सम्बन्धी नीति

- क) वातावरण मैत्री नीति अवलम्बन गरी भौतिक पूर्वाधार निर्माणका कार्यहरूलाई वातावरण मैत्री बनाईनेछ ।
- ख) साविक जि.वि.स.बाट सञ्चालनहुँदै आएका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ग) गाउँपालिकाका हरेक वडालाई जोड्ने गरी फुगुवा खोला निघुरादिन (वडा नं. १) देखी चाँगे (वडा नं. ५) मदन भण्डारी राजमार्ग बरभ्याङ जोड्ने सडक लाई स्तरोन्नती गर्दै पालिकाको गौरवको सडकको रूपमा आठराई मार्ग नामाकरण गरी स्तरोन्नती गर्ने र आगामी वर्षहरूबाट पक्की बनाउने कार्यको सुरुवात गरिनेछ । साथै गाउँपालिकाको माथिल्लो क्षेत्रका लागि फुगुवा खोला, डाँडा खर्क, सोबुवा, छातेढुङ्गा हुँदै लालि, बुन्धाक सडकलाई समेत प्राथमिकतामा राखी कार्य गरिनेछ ।
- घ) गाउँपालिकाको केन्द्र र सबै वडाका केन्द्रहरूलाई सडक सञ्जालले जोड्ने नीति लिइनेछ ।
- ङ) पूर्वाधार विकासमा अन्य सरकारी गैर सरकारी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरूसँग साभेदारी गर्ने नीति लिइनेछ ।
- च) निर्मित पूर्वाधार मर्मत संभार गर्नु पर्ने अवस्थामा गाउँपालिकाले खडा गरेको मर्मत संभार कोषबाट प्राथमिकताका आधारमा मर्मत गर्ने नीति लिइनेछ ।
- छ) सार्वजनिक परीक्षण अनिवार्य गरी सोको आधारमा भुक्तानी दिने नीति लिइने छ ।
- ज) स्थानीय श्रोत र साधनको अधिकतम प्रयोगलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

२. पर्यटन सम्बन्धी नीति:

- क) प्राकृतिक, भौगोलिक, सामाजिक, जातीय र साँस्कृतिक विविधताको कारण पर्यटन उद्योगको प्रचुर सम्भावना भएको यस गाउँपालिकामा पर्यटन व्यवसायमा प्रवर्द्धन गर्नका लागि गुरुयोजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ख) पिकनीक स्पोर्ट, होम स्टे, स्वीमिङ पुल, मनोरन्जन पार्क स्थापना गर्दै लगिनेछ ।
- ग) गाउँपालिका भित्र रहेका पर्यटकीय क्षेत्रहरूको विस्तार र विकासको अतिरिक्त थप पर्यटकीय क्षेत्रको पहिचान एवं प्रचार प्रसार गरी पर्यटकहरूलाई आकर्षित गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- घ) धार्मिक, साँस्कृतिक, प्राकृतिक पर्यटकीय स्थलहरूको संरक्षण गर्ने नीति लिईनेछ ।

३. कृषि तथा पशु सम्बन्धी नीति:

- क) एक गाउँ एक कृषि प्राविधिक को नीति अवलम्बन गर्दै निर्वाहमुखी खेती प्रणालीलाई आधुनिकीकरण गर्दै लगिनेछ ।
- ख) विशेष कृषिउत्पादन अन्तर्गत गाउँ र हावापानी सुहाउँदो बालीको पहिचान गरी युवालाई कृषि तर्फ आकर्षित गर्ने नीति लिईनेछ ।
- ग) प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण कार्यक्रम अन्तर्गत छनौट भएका क्षेत्रलाई विशेष प्राथमिकता दिईनेछ ।
- घ) कृषिबाट उत्पादित अन्न तथा नगदेबालीहरूको बजार पहिचान गरी जनताको जीवनस्तर माथी

उकास्ने नीति लिईनेछ ।

- ड) बेमौसमी तरकारी उत्पादनका लागि टनेल निर्माण, विउविजन वितरण र किटनासक औषधि वितरण गर्दै कृषि पेशा तर्फ आकर्षित गर्ने नीति लिईनेछ ।
- च) उन्नत जातका गाई वस्तु र बाख्रा उत्पादन गरी समान लगानी र परिश्रममा बढी आयआर्जन गर्नका लागि नश्ल सुधार गर्दै लगिनेछ ।
- छ) यस गाउँपालिका लाई मासु र अण्डामा पूर्ण रूपमा आत्मनिर्भर बनाईने छ ।
- ज) सहूलियत दरमा रासायनिक मलको खरिद तथा वितरण गर्दै, प्राङ्गारीक मल उत्पादन तथा प्रयोगमा जोड दिईनेछ ।
- झ) गाउँपालिकामा कफी खेती विस्तार गर्न व्यवसायीहरूलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।

४. शिक्षा सम्बन्धी नीति :

- क) प्राविधिक शिक्षा मार्फत दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्न प्राविधिक शिक्षालय स्थापनार्थ प्रकृया अघि बढाईने छ ।
- ख) गाउँपालिका भित्र हाल सञ्चालित विद्यालयहरूको भौतिक तथा उपलब्ध जनशक्तिको अवस्था हेरी स्नातक तहको कक्षा सञ्चालन गर्न आवश्यक प्रकृया अघि बढाईने छ ।
- ग) गाउँपालिका भित्रका विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गर्न नियमित अनुगमन र सुपरीवेक्षण कार्यलाई प्रभावकारी बनाईने छ ।
- घ) सामुदायिक विद्यालय तर्फ बाट SEE परीक्षामा सर्वोत्कृष्ट अंक प्राप्त गर्ने एक छात्रा र एक छात्रलाई वार्षिक रूपमा पुरस्कार मार्फत सम्मान गरिनेछ ।

५. स्वास्थ्य तथा सरसफाइ सम्बन्धी नीति :

- क) गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाई युक्त गाउँपालिका बनाउन विशेष अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- ख) सबै वडाहरू पूर्ण खोपयुक्त वडा घोषणा भई सकेकाले उक्त कार्यक्रमको दिगोपनाका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- ग) गाउँपालिका भित्रका स्वास्थ्य चौकीहरूलाई सुविधा सम्पन्न बनाउँदै लगिनेछ ।
- घ) एक वडा एक स्वास्थ्य संस्था स्थापनार्थ विशेषपहल गरिनेछ ।
- ड) गाउँपालिका भित्रका दीर्घरोगी, नसर्ने रोगबाट पीडित जनतालाई सहयोग गरिनेछ ।
- च) घरभित्रको धुवाँ रहित गाउँपालिका निर्माण गर्न अभियानहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- छ) सरुवा रोगहरूको नियन्त्रण गर्नका लागि कार्यक्रमहरू बनाईनेछ ।

६. सूचना तथा सञ्चार सम्बन्धीनीति :

- क) गाउँपालिका र पाँच वटै वडा कार्यालयहरूमा सूचना र प्रविधिको महत्वलाई आत्मसाथ गर्दै यसै आ.व. भित्रमा इन्टरनेट जडान गरिनेछ ।
- ख) वडा मार्फत प्रवाह हुने सेवा कम्प्युटरीकृत प्रणाली मार्फत दिनका लागि कर्मचारीहरूको क्षमता विकास गरी कामको सुरुवात गरिनेछ ।
- ग) गाउँपालिका भित्रका हुलाक कार्यालयहरूमा रहेका टेलिसेन्टरहरूको नियमित सञ्चालनमा जोड दिईनेछ ।

७. खानेपानी सम्बन्धी नीति :

- क) स्वच्छ तथा स्वस्थ खानेपानीमा सबैको पहुँच स्थापित गर्न खानेपानी सम्बन्धी आयोजनाहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ख) खानेपानीको मुहान संरक्षणलाई उच्च प्राथमिकता दिइनेछ ।
- ग) एक घर एक धाराको नीतिलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- घ) संचालित खानेपानीहरूलाई व्यवस्थित गर्न नयाँ नीति लिइनेछ ।

८. प्राकृतिक श्रोत उपयोग सम्बन्धी नीति :

८.१ वन सम्बन्धी नीति

- क) सामुदायिक वन समूह तथा निजी वन व्यवसायी मार्फत विरुवा उत्पादनमा अनुदानको व्यवस्था गर्दै लगिनेछ ।
- ख) खाली क्षेत्रमा वृक्षारोपण कार्यलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- ग) गाउँपालिका भित्र नर्सरीको व्यवस्थापन गर्न वन कार्यालयसँग समन्वय गर्दै अगामी दिनमा कार्यक्रमहरू तय गरिनेछ ।

८.२ जल तथा उर्जा सम्बन्धी नीति

- क) पानीका मुहानहरूको संरक्षण कार्यलाई जोड दिइनेछ ।
- ख) विद्युत उत्पादन क्षेत्र पहिचान गरि सरकारी तथा गैर सरकारी क्षेत्रसँग साभेदारी कार्यक्रम सञ्चालनगरी गाउँपालिकालाई उर्जा क्षेत्रमा आत्म निर्भर बनाइने नीति लिइनेछ ।
- ग) उज्यालो गाउँपालिका निर्माणका लागि सबै वडाहरूलाई केन्द्रीय प्रशारण लाईन जोड्ने कार्यको सुरुवात स्वरुप यसै वर्ष वडा नं. १ निघुरादिन र वडा नं. २ फूलवारीमा केन्द्रीय प्रशारण लाईन जडान कार्य सुरु गरिनेछ साथै विपन्न घरधुरिलाई सोलार जडानमा अनुदान दिने नीति लिइनेछ ।

९. विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति:

- क) गाउँपालिकामा हुन सक्ने सम्भावित प्राकृतिक वा गैर प्राकृतिक कारणबाट उत्पन्न विपद्बाट हुने जनधनको क्षती न्यूनीकरण गर्न गाउँपालिका र प्रत्येक वडाहरूमा विपद् व्यवस्थापन समितिको गठन गरी परिचालन गरिनेछ ।
- ख) गाउँपालिका भित्र हुने विपद्बाट पीडित स्थानीय गाउँबासीहरूलाई राहत तथा उद्धार गर्नका लागि गाउँपालिका र प्रत्येक वडामा एक विपद् व्यवस्थापन कोष खडा गरिनेछ ।

१०. उद्योग सम्बन्धी नीति :

- क) गरिबी न्यूनीकरणका लागि लघु उद्यमहरूको स्थापना र विस्तार गरी रोजगारी सृजना गर्ने कार्यक्रमहरूको अवलम्बन गरिनेछ ।
- ख) गाउँपालिका भित्र सञ्चालित उद्योग तथा व्यवसायको दर्ता गरी व्यवस्थित गरिनेछ ।

११. सामाजिक परिचालन सम्बन्धी नीति :

- क) सामाजिक परिचालनको माध्यमबाट स्थानीयवासीहरूको विकासमा पहुँच पुऱ्याउन क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्य अनुरूप सञ्चालन भएका सामाजिक परिचालन सम्बन्धी कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिन एक वडा एक सामाजिक परिचालकको व्यवस्था गरिनेछ ।

१२. राजश्व सम्बन्धी नीति :

- क) साबिक गा.वि.स.हरुबाट प्रवाह हुने सेवा तथा अन्य क्षेत्रहरुबाट प्राप्त हुँदै आएको राजश्व रकममा सामान्य बृद्धि गरी संकलित राजश्वलाई गाउँपालिकाको विकासमा खर्च गरिनेछ ।
- ख) मालपोत, घरधूरी लगायतको कर शुल्क तोकिएको समय भित्र नै तिर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- सेवाग्राहीहरुले सेवा लिन आउँदा राजश्व तिरेको रसिद अनिवार्य पेश गर्नु पर्ने नीति लिइनेछ ।

१३. भू- संरक्षण सम्बन्धी नीति :

- क) मुहान संरक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ख) सडक पाखा संरक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ग) एकीकृत जलाधार व्यवस्थापन कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
- घ) गाउँपालिका भित्र रहेका खेतीयोग्य जमिनहरुलाई बाँझो नराख्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।

१४. खेलकुद सम्बन्धी नीति :

- क) एक वडा एक खेल मैदान निर्माण कार्यको सुरुवात गरिनेछ ।
- ख) स्थानीय क्लब तथा विद्यालयहरु मार्फत खेलकुद कार्यक्रम सञ्चालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- ग) गाउँपालिकामा अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूपको खेलमैदान निर्माण गर्न विशेष पहल गरिनेछ ।
- घ) राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका खेलाडीहरुको उत्पादन गर्नका लागि विशेष नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

१५. सुशासन सम्बन्धी नीति :

- क) गाउँपालिकाको कृयाकलापलाई पारदर्शी, जवाफदेही र मितव्ययी बनाउन सार्वजनिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण जस्ता विधी तथा प्रकृया अवलम्बन गरिनेछ ।
- ख) वितीय कारोबारको लेखा राख्ने कार्यको कम्प्युटरीकृत प्रणालीको सुरुवात गरिनेछ ।

१६. लक्षित वर्ग सम्बन्धी नीति (महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, दलित, जेष्ठ नागरिक, आदिवासी जनजाति) :

- क) लक्षित वर्गको क्षमता विकासका लागि तालिम, गोष्ठी तथा सचेतनामूलक कार्यक्रमहरुको आयोजना गरिनेछ ।
- ख) विभिन्न जात जातिका धर्म संस्कृती र परम्परा संरक्षणका लागि गाउँपालिका र वडा स्तरीय कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- ग) महिला, आदिवासी जनजाति, दलित, जेष्ठ नागरिक , अपाङ्ग तथा अल्पसंख्यक जातजातिको विकासका लागि प्रत्येक वडामा भवन निर्माण गर्दै जाने नीति लिईनेछ ।
- घ) हरेक विद्यालयहरुमा बालमैत्री धारा र बालमैत्री खेलमैदानको निर्माण गर्न अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- ङ) जेष्ठ नागरिक हरुको सम्मानका लागि विशेष कार्यक्रमहरु ल्याइनेछ ।
- च) लक्षित वर्गका समूदायहरुको जीवन स्तर उकास्नका लागि सीपमूलक तालिमको व्यवस्था मिलाउने नीति लिइनेछ ।